

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL ȚĂRĂRII ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNA
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Pictura în bisericile noastre

Poporul nostru sărac și cu credință prigonită, aici în Ardeal n'a putut să zidescă biserici monumentale; afară de câteva străvechi din orașe, sau din locuri de citorie, abea avem vre-o zece, cari pot fi amintite în istoria artei românești. Biserici mai vechi de 1600, le putem număra pe degete, unele bisericuțe de lemn, roase de vreme, cu pictură afumată, uneori ruinată și fără valoare.

De când apăsarea iobăgiciei a încetat și prigonirea unită s'a risipit în neputință, credincioșii noștri ajunși la o mai bună stare materială, au început să-și ridice și biserici de piatră ori cărămidă. Am avut însă nenorocul, ca această epocă să ne afle ruși de vechea tradiție de zidire, fără meseri și pictori cari să dea bisericilor pe lângă durabilitate și frumusețe artistică. Zidirea și pictarea lor a ajuns în mâna ignoranței arhitectonice rustice, ungurești și săsești, creînd zidiri fără orice stil, lipsite de gust, înpănând satele noastre cu biserici, pe cari la primăvedere, mai degrabă le crezi papistase ori calvine, decât românești, ortodoxe. Lipsa de artă a bisericilor noastre, mai bătaoare la ochi e pentru ceice cunosc bisericile vechiului regat sau Bucovina, pline de atâtea frumuseți artistice, chiar și cele nouă.

Ajunși desrobiți și politicește, în împrejurări prielnice de dezvoltare specific românească, trebuie să se dea o nouă directivă arhitectonică bisericilor în așa fel, ca acolo unde există mijloace materiale suficiente să se zidescă adevărate biserici ortodoxe românești. În parte se și încearcă a se face acest lucru, nu cu destul succes, lipsind arhitecți specialiști.

Cu astfel de păreri în gând, am ctit cu satisfacție circulara consistorială privitor la pictura bisericască, apărută vre-o lună înainte în „Renașterea”. Prin ea, cu grija bună a protopopilor,

se va pune odată capăt picturilor mazăgălituri, cum mi s'a dat să văd și eu în atâtea biserici.

Mă tem însă că numărul prea redus al pictorilor autorizați, între cari afară, mi se pare de doi, nici unul nu e specialist în pictură curat bisericască, va produce escose de pretenziuni; nespecializarea, pictură laică, potrivită pe pereții saloanelor, dar nicidecum în biserici, cu deosebire astăzi când bisericile noastre, sărace în cercetători, trebuie să fie cât mai atrăgătoare ca frumusețe și predispuătoare la evlavie. (N. Redacției. Arătați-ne numele pictorilor bisericesti și bucuos le dăm autorizație și tot sprijinul).

E știut cât de greu ajung să fie zidite bisericile noastre, cu repartiții producătoare de nemulțumiri, certe și alte inconveniente. Când sunt ridicate din zid, sunt epuizate și puterile de jertfe bănești ale credincioșilor, încât bisericile rămân cu anii neîmpodobite decât cu câte un altar improvizat, cu icoane cumpărate dela iconari, între cari se rătăcesc și de cele papistăsești cu inima arzândă a lui Hristos sau a Măicii Domnului. Unele ajung chiar la reparații și iconostasul încă nu e făcut. De aici încolo cazurile vor fi și mai dese dacă nu se vor lua măsuri de prevenire.

Ar fi de dorit să nu se aprobe planurile de zidire ale bisericilor restrânse numai din zid și coperiș, ci și la aranjamentul intern, iconostas, strane și celelalte podoabe. Bine ar fi să se ceară toate deodată, chiar și dacă nu s'ar lucra paralel, cel puțin să se pună obligația de a sfârși tot ce aparține unei biserici, ca să i se poată spune isprăvită. Ca mijloc de constrângere ar fi refuzul sîntirii lor când sunt fără iconostas cum se cade. E drept că țărani sunt foarte nerăbdători să se vadă usurați de sarcini, și numai cu greu îi poți convinge de rostul valoros al podoabei interne, care e de mai mare însemnătate ca zidurile, oricât de durabile ar fi. Cum

să se și lase convinși când le lipsește simțul icoanelor frumoase și de rit ortodox. Pe cât de cu pricepere știe să aleagă modele și izvoade în țesături, pe atât de nepriceput e la icoane. Și numai fiindcă nimeni nu l-a învățat. De unde să știe face distincție între o icoană papistasă și una ortodoxă, când le vede atârinate și în biserici, în ochii de fiecare zi a multor preoți, cari le tolerează parte din indulgență, parte și din neștiință. Nu găsești o casă țărănească cu icoane frumoase, cu atât mai puțin ortodoxe.

Celor ce vor împărtăși aceste constatări și păreri, și vor avea dorința să contribuie la înlăturarea acestui rău, dăunător ortodoxiei și demnității ei, le aduc la cunoștință, vestea îmbucurătoare că Sfântul Sinod din București, a făcut o mare comandă de icoane la München, așa că în scurtă vreme vom avea icoane frumoase, artistice și ortodoxe, cu cari pe încetul să putem înlocui urâțeniile de pe pereții caselor și multe de pe iconostasele improvizate. Și până atunci se află icoane românești la Tipografia Cărților Bisericești din București (Str. Principatele Unite 60) foarte ieftine, cari cu puțină grijă a organelor oficiale puteau ajunge și la iconarii ce cutrecă satele și târgurile ardelen.

Ca să se reînprospeteze vechea tradiție de pictură bisericească și să se preîntâmpine prețurile exagerate ce costă azi o pictură potrivită, se recere înființarea unei școale de *pictori călugări*. Sunt doar destui călugări cari nu fac mai nimic, și dintre atâtea sute câți sunt, s'ar putea alege zece-douăzeci cari să aibă puțin talent desenatoric. Așezați în același mănăstire, sub conducerea unui pictor specialist, în scurtă vreme am avea cel puțin pentru Transilvania, un număr suficient de meșteri-zugravi, cari să picteze cu sume modeste bisericuțele mai sărace.

Dar să revin puțin și asupra stilului de zidire al bisericilor. Prin împrejurarea că nici o biserică nu se poate zidi fără aprobare, puțința de îndrumare spre un stil românesc ortodox este dată, cu o singură condiție, ca eparhiile să aibă arhitecți specialiști. Ca mijloc de familizare și propagandă a stilului recerut, trebuie să se întocmească câteva planuri tip, cât mai multe și mai variate și ca formă și ca mărime. Acestea cuprinse într'un album să fie impuse fiecărui oficiu parohial. Pe lângă planuri de biserică să se alăture și planuri de case parohiale, ca cel puțin ele să iasă din banalul și ne-

practicitatea felului de zidire prin multe din satele noastre.

Chestiunea zidirii și pictării bisericilor, sunt două probleme ce nu se lasă amânate mult, căci realizate înseamnă să dăm bisericii și ortodoxiei o prospețime ca deodată cu ea să prindă avânt și viața bisericii vie, atât la cei ce păstoresc, cât și la ceice sunt păstoriiți.

Protopop D. Antal.

Suflete mari și alese

Abia au trecut 4 ani dela înființarea parohiei ortodoxe Zălau, — centrul județului Sălaj, peste câteva săptămâni vom fi martori ai unei serbări ce se va desfășura acolo — care nu credem să aibă păreche în analele istoriei vreunei biserici.

Puțini la număr, dar încălzii de dragoste, pentru legea creștină ortodoxă — au pornit la muncă conducătorii noștri de acolo — umăr la umăr, contribuind unul fiecare după puterile sale — și cu puțin ajutor din afară — au strâns peste un jumătate de milion și au început zidirea unei biserici noi, care ar face cinste oricărei comunități bisericești și mai vechi și organizată de decenii.

Lucrul acesta ar fi fost absolut cu neputință, dacă în fruntea județului nu s'ar fi așezat d-l Dr. Iulian Domșa și în fruntea orașului nu ar fi ajuns primar d-l Dr. Nicodim Cristea. Oameni crescuți în case părintești cucernice, oameni conștii de chemarea lor, oameni cu suflet și cu inimă aleasă, nu s'au apucat nici de intrigi josnice, nici de certuri mărunte, ci au dat comunității o podoabă în piața orașului Zălau, unde înaintea de 1918 era mare primejdie dacă ai fi cutezat să mărturisești că ești român și mai ales român ortodox.

Consistorul din Cluj, le-a dat un tovarăș de muncă în persoana preotului profesor Remus Roșca, și el condus de aceleași sentimente ca și conducătorii orașului și județului — și în scurtă vreme de activitate am văzut minunea cu ochii proprii.

Oraș și județ, administrația financiară în frunte cu dl Dumitru Nica, care este și președintele comitetului parohial, — cu veteranul Dr. Iosif Fărcașiu, profesorii Tolca și Luca cum și ceilalți credincioși — toți dar toți, și-au dat

contribuția să răsară ca din pământ biserica, care terminată va costa circa 1 milion lei.

Consistorul din Cluj, a făcut și el apel la inimi alese, — a dat și din al său propriu tot ce a putut, — văzând ce stăruință și ce energie s'a cheltuit din partea tuturor credincioșilor și din partea conducătorilor, cari și-au legat roștul vieții de ridicarea casei lui Dumnezeu.

Din anul 1922 când P. S. Sa Episcopul Nicolae a fost în Zălau până acum s'a realizat la sfatul și la îndemnul P. S. Sale această mare minune a veacului nostru. S'a săvârșit și aci ceea ce s'a făcut cu ani în urmă la zidirea bisericeii din Reghin, pe care o au ridicat 3 fruntași ai noștri Dr. Ioan Popescu, Iosif Popescu și protopopul de atunci Vasile Duma, acum episcopul dela Curtea de Argeș.

Dacă nu ar fi fost acești 3 bărbați dintre cari durere cei doi dintâi prea curând trecuți la cele vecinice, la serbările Asociațiunii nu s'ar putea auzi și glasul slujitorilor bisericeii noastre.

Aceleași motive — cari au determinat faptul dela Reghin se vede că au dat impulsul pentru acțiunea însuflețită și necruțătoare de osteneală dela Zălau.

Inchipuiți-vă că în fruntea județului nu ar fi fost un fiu al bisericeii noastre, timp de 3 ani, și nici în fruntea orașului nu ar fi ajuns un fiu al bisericeii noastre, — când am fi putut ajunge să înregistrăm cu mândrie succesul pe care îl înregistrăm azi la Zălau.

Nu ne mirăm deci când cetim că un preot unit se războiește cu lumea și cere să nu se așeze la Bluj centrul de județ, căci faptul acesta ar putea deschide porțile de fier ale fortăreței catolice de la malul Târnavelor — și vr'o 2—3 ani de administrație românească și ortodoxă ar putea da — oribile dictu — și o biserică ortodoxă în Blajul, care până ieri era inaccesibil pentru ortodocși, dar foarte accesibil pentru ovreii, cari au acolo de sigur un templu al lor.

Facem deci cuvenita constatare, că factorii conducători dela Zălau și-au eternizat pentru vecie cu litere de aur numele lor în istoria regenerării neamului nostru și în istoria mult cercatei noastre bisericeii din acel ținut.

Sus să avem inimile, cu Dumnezeu înainte, căci Dumnezeu este și va fi cu noi în lupta grea ce o dăm pentru ocuparea locului ce ni se

cuvine în viața de stat — și în această luptă nu putem cunoaște nici greutate, nici piedeci, nici nu este iertat să ne lenevim.

Pelerinajul la Ierusalim

— Comunicatul al III-lea —

Se aduce la cunoștința celor interesați, că s'a stabilit itinerarul pelerinajului, astfel: Plecarea vaporului „Impăratul Traian” — va fi din Constanța, Vineri în 18 Septembrie a. c. ora 17 (5 d. a.) — se va opri câte o zi la ducere și întoarcere la Constantinopol, va sosi în 23 Septembrie a. c. ora 7 la Iafia — de unde în aceeași zi cu trenul se va merge la Ierusalim. Cercetarea locurilor sfinte, va dura 5 zile, în 28 Septembrie va pleca vaporul la Alexandria, unde va sosi în 29 Septembrie la ora 14 (2 d. a.). De aici cu trenul la Cairo, de unde va fi întoarcerea la 1 Octombrie la Alexandria și în aceeași zi la ora 17 plecarea cu vaporul și sosirea în Constanța la 5 Octombrie ora 8.

Deși am anunțat că vom scoate pentru toți un pașaport colectiv, cum ni s'a pus în vedere, nu am putut obține acest favor, de aceea, fiecare participant — primit în lista pelerinilor — va avea să-și scoată dela prefectura poliției din capitala județului un pașaport pentru Turcia, Palestina și Egipt, pe care-l va înainta cel mai târziu până la 1 Septembrie a. c. la adresa părintelui Virgil Nistor, secretar consistorial, Sibiu. — Vizele le vom procura noi. Acest pașaport va servi de legitimație.

Toți ceice s'au anunțat vor avea să-și pregătească banii necesari, la clasa I cam 30,000 lei, la clasa II cam 22,000 lei și la clasa III cam 11,000 lei taxa vaporului și cheltuelile de locuință, mâncare și drum în Palestina și Egipt. Lirele engleze necesare le vom procura prin Banca Națională pe cel mai favorabil curs posibil, ca atunci când vor primi înștiințarea prin epistolă recomandată că sunt admiși în listă, să poată trimite până la termenul fixat, suma necesară. Netrimite sumă se va șterge din listă și se va înlocui cu altul. Pe lângă această sumă fiecare va trebui să mai aibă banii de lipsă pentru mici cumpărături și pentru tren până la Constanța. Reducere de 75% pe C. F. R. se va acorda.

Făcându-se reducere de 50% la taxele de

văpor obicinuite, nu vor mai beneficia de reduceri la taxele statorite nici parlamentarii, nici ceferiștii și nici invalizii de războiu.

Biletele de reducere pe C. F. R., itinerarul, broșura, îndrumările necesare privitoare la mâncare, îmbrăcăminte etc., se vor trimite fiecărui pelerin înainte de plecare.

Sibiu, 10 August 1925.

Consistorul arhidiecezan.

Danie

La intervenția și stăruința dlui Dr. Emil Dandea, primarul orașului Târgu-Murăș, consiliul comunal al acestui oraș a făcut pe seama zidirii bisericii celei noi din Târgu-Murăș o donație de o sută de mii de lei în anul trecut 1924, iar în anul acesta altă donație de 2 milioane lei. Fapta aceasta măreață a cauzat o bucurie deosebită credincioșilor bisericii noastre, cari s'au grupat cu trup cu suflet în jurul celor ce stăruie cu admirabilă abnegațiune, ca să vadă cu un cias mai de vreme realizată dorința lor cea mai ferbinte, de a ridica noua și frumoasa biserică ortodoxă în mijlocul orașului, ca o răsplată a umilinței lor de veacuri și ca un simbol al întronării dreptății divine pe seama poporului român ortodox. Exprimăm pe această cale cea mai călduroasă mulțumită consiliului orașenesc și în special vrednicului primar Dr. Emil Dandea, care nu cruță osteneală pentru ca să ridice orașul și populația românească la rolul și importanța ce i-se cuvine și la care o îndreptățește rostul vremilor schimbate de azi.

O adevărată sărbătoare

În ziua de 9 August s'a întrunit în parohia noastră Poșaga-de-jos, tractul Lupsei, cercul religios al preoților la care a participat părintele Nestor Manciu din Ocolişul-Mare care deși în vârstă de 75 ani muncește cu râvnă neobosită pentru ridicarea sufletească a poporenilor. Pr. Emil Gan din Runc și părintele profesor Straja dela școlile ort. din Gherla.

S'a oficiat s'nta Liturghie în biserița de lemn și în fața întregului popor care se adunase să asculte cuv. lui Dumnezeu. A predicat părintele E. Gan desvoltând pe înțelesul poporu-

lui virtuțile creștinești: „credința, speranța și iubirea”. S'a făcut apoi procesiune afară la câmp „în țarină” unde se oficiază sfințirea apei și ilya fine ține o cuvântare părintele profesor Straja, arătând prin pilde din T. V. și prin asemănări calea de mântuire spre Isus Uristos:

Precum norul luminos trimis de Dumnezeu ca ajutor lui Moisi ca să conducă poporul Israeltean din robia Egiptului, care noaptea le lumina calea, iar ziua îi ferea de furia Egiptenilor, așa este în ziua de azi, și a fost în tot timpul biserica noastră norul luminos, care conduce pe creștini pe calea mântuirii. Precum cu ajutorul norului luminos au ajuns Israeltenii în pământul făgăduinții, așa noi creștinii prin biserică vom ajunge la mântuire.

Inchiderea o face păr. Manciu, iar poporul care luase parte în număr mare și din satele din jur s'a întors mângăiat sufletește de sfaturile părintești pe cari le-a auzit.

Ion Rusdea, stud. teol.

Punerea pietrii fundamentale a bisericii ortodoxe române din Casva

În 16 August s'a făcut cu o ceremonie deosebită punerea pierii fundamentale a bisericii ortodoxe din Casva sub conducerea delegatului consistorial protopopul tractual Dumitru Antal. După săvârșirea s'ntei liturghii s'a făcut sfințirea fundamentului și așezarea pietrii de către protopopul D. Antal asistat de preoții: Zaharie Lupu din Hodac, Vasile Gliga din Ibănești, Doritt Șuteu prof. de religie din Tg.-Mureș și preotul local Victor Șuteu.

A asistat un public numeros în frunte cu intelectuali din comună și foarte mulți gr. catolici (fiind comuna în majoritate gr. catolică). Întreg actul sfințirii a fost ascultat cu profundă pietate de mulțimea adunată care nu s'a așteptat la un ceremonial așa de frumos. A impus foarte mult personalitatea tânărului protopop, plin de avânt, cu mare prezentă de spirit și care prin întrecaga sa ființă stie să captiveze pe auditori, înzestrat fiind dela Dumnezeu cu toate darurile unui bun preot și conducător de tract.

În admirabila dsale vorbire aduce elogiul preotului local Victor Șuteu, al cărui merit este, că se ridică această și biserică. Pe când alte bi-

scrieri se zidese din averile fundațiilor ce le au, sau din repartițiile făcute între credincioși, această biserică nu se face nici de una, nici de alta, căci credincioșii ei sunt săraci, iar biserică n'a avut nici un ban și nici pământ până acum. O face așa zicând din cerșitorii și prin faptul că s'au pus toate familiile în ajutorul bisericeii, lucrând cu mâinile lor și a copiilor lor.

Cauza a fost foarte mult ajutată de toți sătenii fără deosebire de confesiune, cari nu văd în această biserică decât una românească, biserică neamului lor și aici nu mai poate nici o putere omenească capacitate pe fiii acestui neam în alt sens.

Această biserică zidită din piatră va fi un îndemn și pentru alții, că lucrurile frumoase și mari nu se fac numai prin puterea averilor și a înaltei științe, ci mai ales prin credință și voință.

Pentru ajutorarea sfintei biserici s'au făcut apoi foarte multe danii. Jumătatea primă a listei o formează rudele preotului. Premerge însuși dl protopop care își cedază toată ziua în favorul bisericii. Preotul Victor Șuteu dăruiește 1000 lei, material în valoare de mai multe mii și pune la dispoziție carăle sale pentru tot timpul lucrării. Tot asemenea casariul Ion Pop material și 1000 lei în bani. Epitropul Ion Todoran 22 mii lei și promite un clopot, pr. Dorift Șuteu profesor la Târgu-Murăș promite un clopot. Se mai înscriu ca donatori Ion Șuteu, Ion Murar și Nut Florca cu câte 2000 lei, inv. Florian Pop, inv. Gregoriu Ceontea, casariul Alexandrescu Pop, Ion Simion, Zaharie Murar, Maria Cafar, Vasile Cîrteș și Grigorie Husariu câte 1000 lei, Nicolae Gliga, primariul Vasile Boar, Vasile Boar sen., Pantilie Todoran cu câte 500 lei, Mihaila Șuteu și Vasile Șuteu, Ion Șuteu, Dumitru Nuțu, Florian Husariu, Iacob Câmpeanu cu câte 200 lei, Teodor Pop 140 lei, vād. Carolina Șuteu, Dumitru Șuteu, Iacob Postasu, Mihaila Simion, Florea Mărgineanu, Iacob Murariu, Zaharie Câmpeanu, Leon Lupu, cand de adv., vād. Maria Pop, Ion Costa, vād. Floare Grama cu câte 100 lei, Ion Feri, Vas. Petrea, vād. Floare Murariu, vād. Floare Fola, vād. Floare Câmpeanu, vād. Ioana Pop, vād. Anica Blaj, Dumitru Boar, Ion Câmpian cu câte 50 lei și vād. Floare Husariu cu 25 lei.

Lista donatorilor încă nu este încheiată fiind încă mulți parohieni cari și-au anunțat înscrierea pe listă.

După ce s'a isprăvit întreg serviciul acestei sfinte ceremonii, a urmat o masă comună la preotul local.

Toți s'au depărtat mulțumiți în sufletul lor și încălzii de nădejdea revederii cât de curând la sfîntirea acestei biserici. *Un participant.*

Problema cântăreților în biserică noastră

E nevoie azi mai mult ca oricând ca în biserică să se cânte bine și frumos, încât să fie în stare să pătrundă în inimile oamenilor atât de preocupate de grijile vieții comune, de toate zilele. Să pătrundă, să miște și să înalte sufletele peste preocupările zilnice. Să-l facă așa să se gândească la ce e mai bine și mai frumos: să se gândească la Dumnezeu.

Și această importanță o are cântarea pentru toți credincioșii indiferent de cultură, cu singura deosebire că enoriașii culți au mai multă nevoie de această înălțare sufletească, căci dacă și merg la biserică, ei merg în majoritate lipsiți de credința tare și vie care să-i pună în legătură cu Dumnezeu.

Marea majoritate de azi cu pregătirea lor, cu cântarea lor de azi va putea să miște sufletele credincioșilor? Sunt astăzi o mulțime de cântăreți cari habar n'au de muzică și dacă totuși cântă în așa fel că dau rezultatul tocmai contrar de cel dorit.

Sunt apoi o seamă din ei, cari știu ceva, dar părându-li-se că știu prea mult, nici nu mai încearcă să se mai cultive.

Gravitatea problemei însă nu consistă numai în cele de mai sus, ci în faptul indiscutabil că neglijându-se aceasta problemă, vom ajunge să nu mai avem nici cântăreți ca cei de azi.

Și aceasta tocmai în timpul, când se cer alți cântăreți și altă cântare în biserică, — și tocmai atunci când ne gândim și ne exprimăm dorința de a se introduce încât se va putea în toate bisericile noastre cântarea în cor.

Mai ales aici, în Transilvania, această problemă este mai ardentă.

Înainte de război majoritatea absolută a cântăreților, a cantorilor cum se mai numea, o formau învățătorii. Azi însă ei statificându-se, nu mai sunt aplicați să îndeplinească și îndatorirea de cantor, considerând-o de incompatibilă.

Dar nu numai în Transilvania, ci în întreaga țară cam aceeași e situația. Căci și dacă sunt școale de cântăreți, ele nu mai corespund azi.

Astfel fiind, este necesar să se pună pe tapet această chestiune și să se hotărască să se înființeze școale de cântăreți de cel puțin patru ani, în care să se primească bine înțeles numai elevi cu aptitudini muzicale. Acest curs de patru ani să nu fie numai curs de muzică, ci curs secundar unde să se predea elevilor și alte materii, ca: Religia, Româna, Matematica, Istoria, Geografia, Muzica vocală și necondiționat cea instrumentală: pian, armoniu sau alt instrument.

Natural, muzica vocală bisericească va fi studiu principal.

Cântăreții ieșiți apoi din aceste școale, ar corespunde postulatelor vremii, ar fi capabil să formeze și să conducă coruri bisericești, în general zis ar fi capabil să presteze o astfel de cântare în biserică încât să fie în stare să ridice sufletele oamenilor din noianul preocupărilor, comune și, cât timp potrec în biserică, să stea în continuă legătură cu Dumnezeu.

Și iată că în felul acesta am mai creaa pentru satele noastre în special încă un om al cărții, încă un îndrumător spre mai bine, și am creaa în acelaș timp un foarte bun ajutor preotului.

Natural, că și acestora va trebui să li se fi-seze un salariu corespunzător. Să fie considerați și ei ca funcționari regulați, să se bucure de toate beneficiile de care se bucură toți cei cari au pregătire egală cu ei. Chiar și în armată să fie trecuți și ei în rândul celor cu termen redus.

Să nu se pară această sarcină neavenită, căci să se știe ori și când și în orice împrejurări: menținerea și cultivarea simțului religios moral și moral social numai biserica îi va putea fortifica.

Astfel de școale sunt deja în București, Iași, Chișinău și Râmnicu-Vâlcea și sperăm că se vor putea realiza și în eparhiile noastre de dincoace de Carpați. „Biserica și Școala”.

STIRI

ZIUA DE 24 AUGUST, aniversarea împlinirii vârstei de 60 ani a *Maiestății Sale gloriosului nostru rege Ferdinand I* a fost sărbătorită de biserica noastră ortodoxă din Cluj cu solemnitate deosebită. La ora 10 s'a făcut un serviciu religios săvârșit de P. S. Sa episcopul nostru Nicolae asistat de asesorul consistorial Andrei Ludu, protopopul Clujului Nicoale Vasii, preo-

tu Vasile Spătar și asesorul Dr. Vasile Sava ca diacon. După serviliul divin a rostit protopopul N. Vasii o înălțătoare cuvântare scoțând în relief faptele glorioase ale *Maiestății Sale*, pe care fericită este țara noastră că îl are cărmuitor al destinelor sale. A luat parte la festivitate d-l *Ministru al Cultelor Al. Lapedatu*, general *Anastasiu* și toate autoritățile civile și militare. Trupele au executat obicinuita defilare în frunte cu muzica militară și tot corpul ofiteresc. P. S. Sa episcopul nostru Nicolae a dat apoi o masă festivă în cinstea acestei zile, la care a întrunit pe șefii autorităților din Cluj.

* * *

Sfințire de biserică. P. S. Sa episcopul nostru Nicolae va îndeplini actul sfințirii bisericei celei noi din Bucurdea-Vinoasă tractul Alba-Iulia, cu mare solemnitate în ziua de Marți 8 Sept. a. c., praznicul Nașterii Născătoarei de Dumnezeu. Însoțit de o suită alcasă și de corul episcopiei noastre — praznicul dela Bucurdea se va desfășura — după pregătirile ce se fac — în cadrele unor frumoase manifestații culturale și religioase.

O eroină a Ucrainei. După o dezbateră de trei zile la Curtea Martială bolșevică din Kiew, a fost condamnată la moarte dimpreună cu ofițerii din statul său major, hatmanul-femeie Marusia Treiko, cunoscută din luptele lui Petljura. Dușmană neîmpăcată a bolșevicilor, a trupelir roșii, Marusia a intrat voluntară în armata hatmanului ucrainean, distrugându-se printr'o vitejie fără pereche. Ea susținea că i s'a arătat Maica Domnului în vis și i-a poruncit să lupte împotriva dușmanilor lui Dumnezeu care sunt bolșevicii. Numele a ajuns în grabă popular în toată Ucraina. Doi ani a susținut cu trupa sa lupta cu armatele roșii, până când în urmă a fost făcută prinsonieră cu întregul stat major. Procesul dela Kiew a tinut într'o mare agitație întreaga Ucraină. Poporul o credea trimisă a lui Dumnezeu.

* * *

O insulă nouă. În regiunea Singapore s'a format o insulă vulcanică; acest fenomen a fost observat de căpitanul vaporului Jacox în următoarele împrejurări: făcând în ultimul timp un drum spre Singapore, a observat la suprafața apei o mare fierbere; substanțe de colorii închise erau aruncate la 300 metri înălțime

și la o depărtare de 5—6 klm. La intervale de câte un minut se auzia câte o explozie și se produceau valuri mari și pe urma lor a răsărit o insulă. Insula a fost botezată Tagara.

* * *

Obiceiuri rele. Invățați copiii să nu mai arunce cu pietri după trenuri. Nu poate fi ceva mai urât și mai rușinos pentru țara noastră, decât faptul, că streinii merg în țara lor vorbindu-ne de rău din pricină, că părinții nu îngrijesc și nu cresc cum trebuie copiii. Unde mai puțineți, că spărgând ferestrele face pagubă statului, pagubă, care trebuie acoperită din dări, cari nu sunt prea plăcute, când se măresc. Dar afară de asta sparg capul călătorilor, între cari adesea sunt neamuri, chiar părinți de ai copiilor răi. — Invățați-vă copiii, ha chiar pedepsiți-i, pentru că în cazuri de acestea „bătaia e ruptă din raiu”!

* * *

† *MATEI CANTACUZINO.* In săptămâna trecută s'a stins din viață la Iași un fiu ilustru al neamului, profesorul universitar Matei Cantacuzino, fost ministru de justiție în guvernul dlui general Averescu. Ca profesor Matei Cantacuzino a fost fala universității din Iași. Matei Cantacuzino a fost un personaj foarte bine apreciat in toate cercurile politice și sociale de aceea și vestea morții lui a pricinuit un doliu general. Odihnească 'n pace!

* * *

Bandiții. Cei doi bandiți, Munteanu și Tomescu, din cari ziarele inconstiente și cele cu anumit scop imprimate în țara noastră, au încercat să facă doi eroi, au primit soarta tuturor răufăcătorilor.

Banditul Munteanu a fost împuscat și ucis de jandarmi; celalalt a reușit să fugă rănit, dar va fi prins.

Acum, toți cei cari, exaltându-se din ziarele, ce în loc să se ocupe cu problemele importante ale consolidării țării își umplu coloanele cu isprăvile bandiților — vor încerca să imite pe acești bandiți, știu mai dinainte ce soartă îi așteaptă.

* * *

Cuvintele unui șef de stat. In ziua de 4 Martie a. c. a avut loc la Washington solemnitatea depunerii jurământului de către realesul președinte al Statelor-Unite d-l Calvin Coolidge.

Precum observă înseși ziarele, ceremonia aceasta, desfășurată sub cerul liber, în fața par-

lamentului și a unei mulțimi de aproximativ 40 mii de oameni și a președintelui Curtii supreme a confederației nord americane, a avut înfățișare măreață și religioasă.

După ce realesul președinte a jurat pe Biblia păstrată din moși strămoși în familia sa, urcându-se pe o estradă sobru decorată, în mijlocul unei tăceri religioase și-a rostit discursul inaugural pe care l-a încheiat cu următoarele cuvinte:

„America nu râvnește nici o hegemonie terestră clădită pe sânge și violență. Nici o ambiție, nici o ispită n'o fac să se gândească la cuceriri în dauna altuia. Legiunile pe cari America le trimite peste granițele ei sunt înarmate nu cu sabia, ci cu crucea. America nu urmărește nici o altă țintă afară de aceea de a merita harul Dumnezeului Atoputernic”.

* * *

Cât costă traiul la Londra. In capitala Angliei traiul pentru un român e foarte scump. Sototite prețurile în banii noștri, ele sunt următoarele: o amiază costă 300—350 lei, o cameră la hotel 800—900 lei, un rând de haine 6—8000 lei, ghetele perechea cu 1200—3000 lei, un păhar de bere 20 lei.

* * *

Cersetori bogăți. Poliția din Capitală, făcând zilele trecute o razie printre locuitorii unei părți din oraș, între alții a găsit și două bătrâne și un cersetor orb, pe cari au trebuit să-i dețină. Cele două bătrâne și orbul se făcură vinovați călcând legea, care oprește cersitoria. Despre bărbat se aflase, că a fost funcționar și care are câteva case în București, date în chirie. La o bătrână, poliția a aflat 16 mii lei, iar la adoua 17 mii lei în hârtie și 18 mii în monete de aur. Toți trei au fost internati într'o colonie de muncă.

* * *

Creștinismul și problemele sociale, de păr. prof. Gh. I. Ghia (Biblioteca Consinseana No. 28 din Craiova) este titlul unei lucrări apărute de curând. Ea se datorește părintelui Ghia, directorul revistei bisericești ce apare la Craiova „Renasterca”. Tratează o serie de chestiuni cu caracter social. Se ocupă de socialism și de raportul lui cu doctrina creștină. Tratatând o serie de patru chestiuni din domeniul problemelor social-crestine, lucrarea aceasta va fi o bună călăuză pentru preoți. O recomandăm cu toată căldura.

No. 757—1925.

2—3 No. 77—1925 par.

3—3

C O N C U R S

Pentru întregirea postului de paroh în parohia *Dumbrava*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în „Renașterea”.

Venitele parohiei sunt:

1. Salar dela stat.
2. Scsiune parohială de 32 jug. cat.
3. Zecc m. cubi de lemne de foc, din pădurea comunală.
4. Dela fiecare familie: o mearță veche de cucuruz și o zi de lucru.
5. Stolele obișnuite, corespunzătoare vremurilor de astăzi.

Cei în drept de a concura, își vor înainta cererile legal întocmite oficiului nostru.

Oficiul parohial din *Dumbrava* în înțelegere cu noi.

Reghin, 15 August 1925.

Protopop *Dumitru Antal*.

No. 234—1925.

3—3

C O N C U R S

Pentru întregirea parohiei nou înființate *Vas-capău*, din protopresbiteratul *Unguras*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat în conformitate cu cele statorite în coala B.
2. Sesiune parohială care în cadrul reformei agrare este subîntregire.
3. O mierță cucuruz sfărmat dela fiecare casă (a treia parte este a canitorului și crâznicului).
4. O zi de lucru dela fiecare familie.
5. Venitele stolare obicinuite.

Reflectanții își vor înainta în termenul deschis cererile de concurs însoțite conform normelor în vigoare subscrisului Oficiu protopopesc și pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Unguras, 17 Iunie 1925.

Oficiul protopopesc al tractului *Unguras* în înțelegere cu comitetul parohial din *Vas-capău*.

Ioil Ghiurițan, protopop.

C O N C U R S

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II *Neagra-de-jos*, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Casă parohială, cu supraedificatele și grădină, locuită azi de jandarmi.
3. Dreptul de a folosi, după moartea văduvei preotesc *Elisabeta Candrea* pământul cumpărat de biserică în mărime de 8 jug., arător, fânaș și pășunat.
4. Venitele stolare obicinuite.

Cererile sunt a se înainta Oficiului p̄presb. ort. rom. din *Câmpeni*, însoțite cu documentele necesare și în termenul indicat mai sus.

Candidații au voie a se prezenta în una din *Dumineci* sau *sărbători* la biserică spre a celebra sfta liturghic, eventual a cânta și cuvânta.

Din ședința comitetului parohial ort. rom. a parohiei *Neagra-de-jos*, ținută la 2 August 1925. Preot *George Scrob*, presedinte.

Ioan Burz, notar.

No. 501—1925.

Văzut: Of. p̄presb. ort. rom.

Câmpeni, 3 August 1925.

Iosif Gombos, p̄presb.

Nou apărut!

Cea mai bogată carte de rugăciuni

„Căparea Fericirii”

de: *G. Mânzat* preot

cu tot felul de rugăciuni ocazionale
în 364 pagini la

Librăria ANCA Cluj.

PREȚUL:

Cartonată 85.—. În pânză 140.—.
În piele lux pentru dame 280.—.

„Predici la Morți”

de: *prot. I. Marga*
45.— Lei.

2—10

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.